

СЕКЦІЯ 2

ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ ПРАВООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ. ІСТОРІЯ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ. КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО

**ПРЕДСТАВНИКИ
НАЦІОНАЛЬНОГО ЮРИДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО**

УДК 342.71

Дар'я Русланівна Степанюк,

студентка 2 курсу інституту підготовки кадрів для органів юстиції України
Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

Науковий керівник: асистент кафедри конституційного права України

Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого Члевік О. В.

ЩОДО НЕОБХІДНОСТІ МОДЕРНІЗАЦІЇ ОСНОВНОГО ЗАКОНУ УКРАЇНИ

Як відомо, конституційний процес в Україні розпочався з набуттям незалежності й триває досі. Проте сьогодні він набув особливої актуальності. Це викликано декількома чинниками, серед яких значну роль відіграє офіційно обраний Україною курс на євроінтеграцію, а також конфлікт на сході України внаслідок російської агресії.

Конституційний процес має на меті прийняття Конституції України в новій редакції. Однак вже протягом декількох років першочерговим завданням України є реформування Основного Закону в напрямі модернізації судової системи та місцевого самоврядування (децентралізації). Відповідно, законом від 2 червня 2016 року були внесені зміни до Конституції України (щодо правосуддя). Інша ситуація склалася стосовно законопроекту про внесення змін до Конституції України щодо децентралізації влади. Конституційний Суд України своїм висновком від 30 липня 2015 року № 2-в/2015 у справі № 1-18/2015 визнав цей законопроект таким, що відповідає вимогам статей 157 і 158 Конституції. Постановою Верховної Ради України від 31 серпня 2015 року № 656-VIII він був попередньо схвалений. Станом на сьогоднішній день зазначений законопроект є включеним до порядку денного шостої сесії Верховної Ради України восьмого скликання від 21 лютого 2017 року, але досі не розглянутий.

Висновок щодо необхідності реформування Основного Закону України ґрунтується на позиції з цього питання Європейської комісії «За демократію через право» (Венеціанської комісії) та аналізі суспільної думки.

Зокрема запропоновані зміни до Конституції України в частині правосуддя Венеціанська комісія визначила їх як позитивні й такі, що є важливим кроком до створення реально незалежної судової гілки влади в Україні. У проміжному висновку Комісією було зазначено, що «ефективне реформування судової системи України – це питання не лише прийняття відповідних конституційних положень, але й політичної волі та бажання створити дійсно незалежну судову систему» [1, п. 6].

На окрему увагу заслуговує також висновок Венеціанської комісії від 19 червня 2015 року щодо проекту закону про внесення змін до Конституції України щодо недоторканності народних депутатів України та суддів. У Висновку вказано, що «Венеціанська комісія визнає, що недоторканність може бути перешкодою для боротьби з корупцією. Тим не менш, комісія вважає, що поточний стан верховенства права в Україні ще не дозволяє повністю скасувати депутатську недоторканність». Відтак, Комісія порекомендувала створити інші механізми для запобігання втручанню в парламентську діяльність та боротьби з корупцією [2, п. 31].

Венеціанська комісія постійно підтримує прагнення України щодо закріплення в Конституції змін, які повною мірою відповідають європейським стандартам та покликані покращити життя українців. Водночас Комісія наголошує на тому, що цього можна досягти не тільки шляхом прийняття нових конституційних положень, а й політичною волею та конкретними діями.

Однією з цілей сучасної конституційної реформи є підвищення авторитету вітчизняного Основного Закону в очах громадян нашої держави. З цього приводу С. Дацюк доречно зауважує: «Проблема всіх попередніх конституцій України в тому, що вони мислилися українцями формально – як атрибут держави. Головним у цих конституціях був лише розподіл повноважень різних гілок влади, який фіксував розклад політичних сил і їх вплив на державну владу» [3]. Нині ж питання стоїть ширше.

Чимало українців розглядають Конституцію України лише як її символ, а не діючий Основний Закон, який не тільки закріплює права, свободи та їх гарантії, а й безпосередньо виконується. Тому в котрий раз внесення змін до Конституції народ України часто розуміє лише як спосіб тимчасової зміни політичних орієнтацій. Тому конституційна реформа має бути спрямована не лише на поліпшення політико-правових та соціально-економічних умов в Україні, а й відновити довіру українців до їх судової системи, органів влади в цілому тощо. Відповідно до результатів соціологічних досліджень громадяни нашої держави залишаються поки що при думці, яка за своїм змістом є переважно критичною.

Таким чином, на даний момент в Україні нагальною є не стільки необхідність у модернізації Основного Закону, скільки потреба у встановленні пріоритету суспільного інтересу над інтересом державним. Йдеться про широке залучення громадян до вирішення питань державного та суспільного значення, про відновлення довіри українців до Конституції України як безпосередньо

діючого права. Останнє стимулює також увагу до застосування конституційних положень як норм прямої дії, тощо.

Список бібліографічних посилань

1. Проміжний висновок Європейської комісії «За демократію через право» (Венеціанської комісії) щодо запропонованих змін до конституції України в частині правосуддя: від 24 лип. 2015 р. № 803/2015, CDL-PI(2015)016. URL: [http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/6b6c1e2e6ad3e2fcc225745c0034f4cc/229b826c8ac787dec2257d87004987c3/\\$FILE/%D0%9F%D1%80%D0%BE%D0%BC%D1%96%D0%B6%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%B2%D0%B8%D1%81%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D0%BA%20%20%D0%92%D0%9A%20CDL-PI\(2015\)016.doc](http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/6b6c1e2e6ad3e2fcc225745c0034f4cc/229b826c8ac787dec2257d87004987c3/$FILE/%D0%9F%D1%80%D0%BE%D0%BC%D1%96%D0%B6%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%B2%D0%B8%D1%81%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D0%BA%20%20%D0%92%D0%9A%20CDL-PI(2015)016.doc) (дата звернення: 19.04.2017).

2. Висновок Європейської комісії «За демократію через право» (Венеціанської комісії) щодо проекту закону про внесення змін до Конституції України щодо недоторканності народних депутатів України та суддів: від 19 черв. 2015 р. CDL-AD(2015)013. URL: [http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/6b6c1e2e6ad3e2fcc225745c0034f4cc/229b826c8ac787dec2257d87004987c3/\\$FILE/%D0%92%D0%B8%D1%81%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D0%BA%20%D0%92%D0%9A_CD-AD\(2015\)013.doc](http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/6b6c1e2e6ad3e2fcc225745c0034f4cc/229b826c8ac787dec2257d87004987c3/$FILE/%D0%92%D0%B8%D1%81%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D0%BA%20%D0%92%D0%9A_CD-AD(2015)013.doc) (дата звернення: 19.04.2017).

3. Дацюк С. Нова Конституція – децентралізація // Українська правда. Блоги: сайт. – 17.03.2015. URL: <http://blogs.pravda.com.ua/authors/datsuk/55080ff3a9f1f/> (дата звернення: 19.04.2017).

Одержано 20.04.2017

НАУКОВИЙ ГУРТОК КАФЕДРИ ЗАГАЛЬНОПРАВОВИХ ДИСЦИПЛІН ФАКУЛЬТЕТУ № 6

УДК 342.7

Євген Олександрович Котляр,

студент 2 курсу факультету № 6 ХНУВС

Науковий керівник: канд. юрид. наук Гришко Л. М.

СУТНІСТЬ ПРАВА ОСОБИ НА ЗАХИСТ ПЕРСОНАЛЬНИХ ДАНИХ

Проблематика захисту персональних даних особи у зв'язку з новими викликами та загрозами набуває все більшої актуальності. Розвиток сучасних інформаційних технологій надає широкі можливості збору, накопичення, обробки та поширення інформації по особу. Задля побудови демократичної, соціальної, правової держави, найвищою цінністю в якій визнаються людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека необхідно забезпечити на відповідному рівні право на захист персональних даних.

Питанням прав особи у сфері захисту персональних даних присвячено праці В. М. Брижка, В. Д. Гавловського, А. І. Марущак, В. О. Серьогіна, Ю. М. Тодики, Р. Ф. Черниша та ін.